

УДК 316.74:78

Л. М. НЕСТЕРЕНКО

ВИНИКНЕННЯ МУЗИЧНИХ ПРЕФЕРЕНЦІЙ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ (ЗА ДАНИМИ ЕМПІРИЧНОГО СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ) (ЧАСТИНА 2)¹

У статті наведено аргументи стосовно доцільності використання поняття музичних преференцій унаслідок зміни соціокультурних умов функціонування комунікативної системи “композитор – реципієнт”, нових практик створення, поширення та сприйняття музики в аспекті культури. Пояснено етимологію цього поняття, репрезентовано модель або схему їх виникнення, що подана в контексті структурно-функціональної парадигми. На рівні емпіричного соціологічного дослідження проаналізовано складові запропонованої схеми на прикладі музичних преференцій студентів різних професійних груп ВНЗ м. Луганська, розглянуто культурні практики студентської молоді в контексті повсякденності.

Ключові слова: музичні преференції, потреби, емоції, ситуації, культурні практики.

Подальший аналіз даних емпіричного соціологічного дослідження ми розпочинаємо з наступного елемента моделі виникнення музичних уподобань – *ситуацій*. У соціологічному енциклопедичному довіднику ситуація визначається, по-перше, як сукупність обставин, положення, обстановки, по-друге, як сукупність зовнішніх відносно індивіда умов, що спонукають і опосередковують його діяльність [10, с. 322]. У межах ситуацій відбувається задоволення потреб та спрямованостей індивідів, скерованих на об'єкти музичної культури.

У дослідженні основною ситуацією, як і основним механізмом виникнення музичних преференцій, на нашу думку, є комунікація. У словнику поняття комунікації (від лат. communicatio – обмін, зв'язок, розмова) має декілька значень і трактується як процес передачі інформації, акт спілкування, обмін інформацією [10, с. 133].

Ситуація комунікації щодо музичної культури виражається моделлю “композитор – слухач”, у межах якої відбувається передача музичної інформації від автора (через посередництво виконавця) до аудиторії. У контексті статті комунікація розуміється як взаємозв'язок, установлений між автором та аудиторією за допомогою виконавця в безпосередньому процесі слухання, виконання або спогадів певної музики в ситуації “тут та тепер”. У такому трактуванні комунікації ми погоджуємося з думкою А. Шюца, викладеною автором у роботі “Спільне створення та виконання

¹ Продовження. Початок див.: Нестеренко Л. М. Виникнення музичних преференцій сучасної студентської молоді (за даними емпіричного дослідження) (Частина 1) / Л. М. Нестеренко // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. – 2014. – Вип. 63. – С. 91–102.

© Нестеренко Л. М., 2014

музики. Дослідження соціального відношення” [15]. А. Шюц аналізував музичну комунікацію щодо її соціального значення і визначив як “соціальне відношення”. Розглядаючи ситуацію безпосереднього спільного виконання музичного твору колективом виконавців, автор виявив соціальний аспект цього акту, яким він назвав спільність.

Комунікація відрізняє всі ситуації слухання музики, в межах яких задовольняються потреби різних рівнів, – від нижчого до вищого. В нашому дослідженні ситуації утворюють ієрархізовану систему та зумовлені “рангом” потреб, що реалізуються в їх межах. Крім того, критерієм розрізнення рівнів стають часові ознаки існування ситуації – стійкої, незмінної або нестабільної, несталі.

Ситуації, в межах яких спостерігається задоволення нижчих, вітальних потреб, є предметними [16]. У предметних ситуаціях цілями сприйняття музики можуть стати, наприклад, стан приємного проведення часу за допомогою “підходящої” музики або виконання домашніх справ із обраним музичним “супроводом”.

Відмітимо, що на запитання анкети – “Якщо Ви слухаєте музику у вільний час, то з якою метою?” – були отримані такі дані: на першому місці опитані студенти технічних і гуманітарних спеціальностей відзначили варіант відповіді “щоб розслабитися, розважитися, відпочити від повсякденних справ” – 55,6% та 62,3% опитаних відповідно; на другому місці – “музика створює настрій для роздумів, осмислення того, що відбувається” – 51,7% та 60,6% респондентів; на третьому місці – “для створення комфортного настрою” – 51,5% та 56,5% опитаних студентів (опитані могли обирати три варіанти відповідей, тому загальний результат перевищує 100%) (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл відповідей на запитання – “Якщо Ви слухаєте музику у вільний час, то з якою метою? (Дайте не більше 3 варіантів відповідей)” респондентів технічних та гуманітарних спеціальностей:

№ п	Варіант відповіді	Спеціальність	
		Технічна	Гуманітарна
1	Це вже звичка	21,8	21,6
2	Музика створює настрій для роздумів, осмислення того, що відбувається	51,7	60,6
3	Щоб почути щось нове	12,6	10,3
4	Для створення комфортного настрою	51,5	56,5
5	Слухати музику модно, престижно	1,2	0,5
6	Щоб розслабитися, розважитися, відпочити від повсякденних справ	55,6	62,3
7	Це мій спосіб життя	15,0	19,7
8	Музика – це просто фон для інших справ	25,5	23,1
9	Немає жодної мети	2,7	2,4
10	Я не слухаю музику	–	0,2
11	Важко відповісти	1,0	0,7
	Разом	238,6%	257,9%

Для респондентів-музикантів відповіді на це запитання мали інший результат: на першому місці – “музика створює настрій для роздумів, осмислення того, що відбувається” – 71% опитаних; на другому місці – “розслабитися, розважитися, відпочити від повсякденних справ”, 53,6% респондентів; на третьому – “для створення комфортного настрою” – 46,7% опитаних студентів музичного фаху (табл. 2).

Таблиця 2

Розподіл відповідей на запитання – “Якщо Ви слухаєте музику у вільний час, то з якою метою? (Дайте не більше 3 варіантів відповідей)” – респондентів музичних спеціальностей

№ п	Варіант відповіді	Кількість відповідей	%	% спостережень
1	Це вже звичка	48	4,7	12,3
2	Музика створює настрій для роздумів, осмислення того, що відбувається	277	27,3	71,0
3	Щоб почути щось нове	59	5,8	15,1
4	Для створення комфортного настрою	182	17,9	46,7
5	Слухати музику модно, престижно	3	0,3	0,8
6	Щоб розслабитися, розважитися, відпочити від повсякденних справ	209	20,6	53,6
7	Це мій спосіб життя	173	17,1	44,4
8	Музика – це просто фон для інших справ	56	5,5	14,4
9	Немає жодної мети	6	0,6	1,5
10	Важко відповісти	1	0,1	0,3
	Разом	1014	100,0%	260,0%

Пояснити отримані дані можливо відносно обраних респондентами спрямованостей, у контексті яких відбувалося сприйняття музики. З-поміж зазначених бажань пріоритетною виявилася спрямованість опитаних студентів на реалізацію таких вітальних потреб, як відпочинок, розвага, створення комфортного душевного настрою тощо. При цьому вищі завдання, серед яких було обрано сприйняття нового в галузі музичного мистецтва або визнання музики способом життя, виявились периферійними цілями для опитаних студентів, у тому числі й для респондентів-професійних музикантів.

У ситуаціях середнього рівня ієрархічної системи задовольняються психологічні потреби індивідів. Їх характеризують взаємодії в межах контактних груп, наприклад, у студентській групі, у сім’ї, у групі друзів. Ці ситуації є дискретними, проте постійно повторюваними та більш стабільними.

Так, відповіді на запитання стосовно спілкування в межах музичних субкультур “Побудуйте ієрархію своїх переваг видів та жанрів музики” виявили, що респонденти технічних спеціальностей віддають перевагу спілкуванню в межах клубної субкультури – 83,3%, реп-музики – 79,2% та року – 75,7%; опитані студенти-гуманітарії найбільше спілкуються також у контексті клубної субкультури – 88,5%, репу – 83,4% та естради – 82,0%; натомість рес-

понденти-музиканти віддають перевагу взаємодії, перш за все, в межах класичної музичної субкультури – 87,3%, джазової – 79,8% та рокової – 77,2%.

Вищий рівень ієрархічної системи включає ситуації, що характеризують задоволення соціальних потреб засобами музичного мистецтва, наприклад, пізнання, творчої реалізації, почуття емпатії. Ці ситуації виявляють стан суспільних сфер – культури й дозвілля, в межах яких задовольняються вищі потреби індивідів. У межах галузевих соціологічних теорій – соціології культури та соціології дозвілля – ці сфери нерідко вивчаються авторами у взаємозв'язку й визначаються як культурно-дозвіллева сфера [13].

На нашу думку, стан культурно-дозвіллевої сфери відображують можливості, які реалізуються в контексті цієї сфери, у тому числі, ступінь задоволеності потреб індивідів. На запитання анкети “*Чи маєте Ви можливість слухати ту музику, яка Вам подобається?*” майже всі респонденти відповіли, що такі можливості мають “повною мірою” та “скоріше так”, – 98,3% – відносно опитаних студентів музичних спеціальностей та 97,8% та 98,8% – стосовно учасників опитування серед студентів технічної та гуманітарної професії.

Проте більш поглиблене вивчення цього питання виявило фактори, які заважають повному задоволенню потреб респондентів засобами музичного мистецтва. Серед причин у відповідях на запитання – “*Якщо Ваші потреби в музиці не задовольняються, то що цьому заважає?*” – опитані майбутні фахівці зазначили “нестачу часу” – 26,6% спеціалістів у галузі техніки, 34,7% – гуманітаріїв та 30,6% – музикантів; “відсутність Інтернету” – 19,2%, 22,8%, 21% відповідно; “відсутність необхідних записів та альбомів музики” – 12, 2%, 12,4% та 17,7% опитаних відповідно.

Результатом музичних преференцій є *практики*. Як зазначалося, у межах моделі виникнення музичних преференцій практики є елементом підсистеми “*музичні преференції* → ← *практики*”. Вивчення останніх є необхідним, оскільки між цими елементами існує діалектичний взаємозв'язок.

У межах вирішення проблематики практик створено значну кількість теорій та концепцій, авторами яких є Л. Болтанські, П. Бурдьє, Л. Вітгенштейн, Г. Гарфінкель, Е. Гідденс, Ж. Дельоз, Е. Дюркгейм, Н. Еліас, Б. Латур, А. Макінтайр, М. Мосс, М. Поланьї, Г. Райл, А. Реквіц, М. де Серто, І. Сілбер, Д. Скотт, Л. Тевено, М. Фуко, М. Хайдеггер, Т. Шатцкі та ін. Серед російських науковців, що займались проблемою практик, – А. Глухих, Т. Заславська, А. Пишняк, В. Радаєв, Я. Рощина та ін. [4].

У контексті української соціології практики досліджувались, насамперед, із позицій проблеми стилю життя, певні аспекти якої розглядали Р. Ануфрієва, Є. Головаха, Е. Донченко, О. Злобіна, М. Кирилова, А. Кронік, Н. Паніна, В. Рибаченко, Л. Сохань, В. Тихонович, А. Угрімова, М. Шульга [12].

У нашому дослідженні ми поєднали концепцію практик П. Бурдьє, у контексті якої практики пов'язані із габітусом як комплексом диспозицій та практичних схем оцінювання, сприйняття та дій, а також концепцію повсяк-

денних практик феноменологічної соціології, в межах якої практики є непроблематичними, рутинними, стереотипними діями індивідів. Також ми виходимо із розуміння практик і відносно їх трактування як результату музичних преференцій, що вибудовуються в аспекті культури, і відносно інтерпретації практик як взаємодій індивідів у ситуації “обличчям до обличчя”.

У межах моніторингу Інституту соціології НАНУ “Українське суспільство” авторкою Л. Скоковою запропоновано визначення поняття культурних практик, що “розуміються як сукупність усталених масових соціальних дій/взаємодій у культурно-комунікаційному просторі українського суспільства, – сфері смислів, цінностей і значень, втілених у текстах і артефактах культури” [9, с. 534].

Зазначимо, що способом дослідження практик обрано елементи методу, запропонованого українським соціологом Н. Коваліско. У контексті цього методу у сформованій автором трикомпонентній моделі – кон’юнкції – практики аналізуються, перш за все, щодо соціальних позицій респондентів: “позиція – диспозиція – практика” [5].

У нашому дослідженні соціальну позицію студентів значною мірою визначає обрана ними спеціальність. За результатами проведеної диференціації в кожній професійній групі виокремилися по 4 професійні підгрупи. Тому аналіз практик ми провели за уточненою схемою: “позиція → музичні преференції →← культурні практики”.

Нижчий рівень підсистеми культурних практик, визначених нами як таких, що виникають у предметних ситуаціях, включає практики ставлення до музики, як до звички. При цьому прикладом “непомітних”, рутинних практик є такі, на нашу думку, що стосуються повсякденного слухання музичних записів. Так, музика стала звичкою для респондентів усіх технічних, гуманітарних і музичних спеціальностей, відповідно, 7–10%, 7–9% та 3–5%. Як виявилось, повсякденне, звичне сприйняття музики є показовим для меншої кількості опитаних студентів-музикантів порівняно із спеціалістами немuzичного фаху.

Середній рівень системи культурних практик включає ті з них, які передбачають взаємодію індивідів, спілкування “обличчям до обличчя”. Прикладом таких культурних практик є інтеракції опитаних студентів та їх батьків, опосередковані музикою. Останні є результатом сімейного габітусу – одного із різновидів габітусів у контексті теорії П’єра Бурдьє, та “сімейних” музичних преференцій у нашій інтерпретації. Отримані відповіді на запитання “Чи поділяєте Ви музичні уподобання батьків?” показали, що близько половини респондентів сільськогосподарських і транспортних спеціальностей мають схожі музичні уподобання із їх батьками, при цьому близько третини – не схожі; респонденти інших технічних спеціальностей – менше спільних із їх батьками музичних уподобань, аніж перші й другі фахівці, та половина цих уподобань взагалі не співпадають; також у третини представників комп’ютерних та нанотехнологій та їх батьків музичні переваги спільні, натомість у половини – не співпадають.

Також порівняння “сімейних” музичних уподобань зсередини професійної групи респондентів-гуманітаріїв показало, що у юристів та економістів більше загальних уподобань із їх батьками, аніж у філологів та інших гуманітаріїв (психологів, релігієзнавців, істориків та ін.). Відповідно, практики сімейного спілкування, опосередковані музикою, у представників перших спеціальностей є більш інтенсивними та активними, аніж у других.

Зазначимо, що “сімейні” музичні переваги у представників музичної професійної студентської групи показали, що останні виникли у трьох чвертей музично-педагогічних фахівців, двох третин – академічних, половини – естрадних та більше, ніж третини – народних. Тому відповідні інтеракційні практики відбувались між респондентами всіх цих професійних підгруп та їх батьками, що, в свою чергу, приведе до виникнення нових загальних “сімейних” музичних уподобань.

Вищий рівень системи культурних практик включає різні практики в аспекті дозвілля. Так, відповіді на запитання “Яким формам спілкування з музикою у вільний час Ви віддаєте перевагу?” виявили значну різницю цих занять як для груп респондентів технічного, гуманітарного та музичного фаху, так і усередині професійних студентських підгруп респондентів (табл. 3, 4, 5).

Проте всі підгрупи респондентів відрізняють однакові практики, які стосуються слухання музичних записів та які є показовими від половини до двох третин опитаних студентів. Особливо любляють це заняття з-поміж фахівців технічного спрямування представники комп’ютерних та нанотехнологій і менше – сільськогосподарських, “інших технічних спеціальностей” (механіки, електротехніки) та транспортних, відповідно, 64,8%, 51,8%, 51,8% та 50,6% (табл. 3).

Таблиця 3

**Розподіл відповідей на запитання –
“Яким формам спілкування з музикою у вільний час
Ви віддаєте перевагу?” респондентів технічних спеціальностей**

№ з/п	Варіанти відповідей	Спеціальність(і)			
		Сільськогосподарські	Транспортна	Комп’ютерні нанотехнології	Інші технічні
1	Слухаю музичні записи	51,8	50,6	64,8	51,8
2	Відвідую концерти (філармонію, Будинок культури та інші заклади культури)	8,2	5,6	10,7	16,9
3	Відвідую дискотеку, нічний клуб, Інтернет-клуб, кафе	35,5	41,3	20,5	24,1
4	Відвідую музично-драматичний театр	2,7	1,5	2,5	4,8
5	Інше	1,8	1,1	1,6	2,4
	Разом	100%	100%	100%	100%

При цьому серед респондентів гуманітарної професії учасники опитування філологічного фаху також більшою мірою віддають перевагу цій практиці порівняно з респондентами-юристами, економістами та опитаними представниками інших гуманітарних спеціальностей (філософами, наприклад), відповідно, 62,2%, 54%, 52,6% та 52,1% опитаних (табл. 4).

Таблиця 4

**Розподіл відповідей на запитання –
“Яким формам спілкування з музикою у вільний час
Ви віддасте перевагу?” респондентів гуманітарних спеціальностей**

№ з/п	Варіанти відповідей	Спеціальність			
		Філологічна	Економічна	юридична	Інша гуманітарна
1	Слухаю музичні записи	62,2	52,6	54,0	51,1
2	Відвідую концерти (філармонію, Будинок культури та інші заклади культури)	11,9	9,5	7,3	14,7
3	Відвідую дискотеку, нічний клуб, Інтернет-клуб, кафе	21,0	35,3	33,1	25,8
4	Відвідую музично-драматичний театр	2,8	2,6	4,0	6,3
5	Інше	2,1	0,0	1,6	2,1
	Разом	100%	100%	100%	100%

Всередині групи респондентів музичного фаху учасники опитування менше, ніж представники технічних та гуманітарних спеціальностей, віддають перевагу практиці слухання музичних записів: так, підгрупа фахівців народної музики становить 50%, естрадної – 46,9%, академічної – 43,7% та музично-педагогічної – 39,2% (табл. 5).

Таблиця 5

**Розподіл відповідей на запитання –
“Яким формам спілкування з музикою у вільний час
Ви віддасте перевагу?” респондентів музичних спеціальностей**

№ з/п	Варіанти відповідей	Спеціальність			
		Народне муз. мистецтво	Академічне муз. мистецтво	Естрадне муз. мистецтво	Музично-педагогічна
1	Слухаю музичні записи	50,0	43,7	46,9	39,2
2	Відвідую концерти (філармонію, Будинок культури та інші заклади культури)	31,6	31,8	23,0	31,4
3	Відвідую дискотеку, нічний клуб, Інтернет-клуб, кафе	10,5	13,3	16,7	15,7
4	Відвідую музично-драматичний театр	6,6	9,1	11,8	13,7
5	Інше	1,3	2,1	1,6	0,0
	Разом	100%	100%	100%	100%

Інтерпретувати дані щодо цієї практики можливо щодо аспекту професії, оскільки прослуховування музичних записів відносно респондентів-музикантів проходить і в навчальний час, і в позанавчальний, на відміну від опитаних студентів-немузикантів, тому вже в процесі дозвілля це заняття займає менше часу в опитаних музикантах.

Висновки. Розгляд питання вибору об'єктів музичної культури за допомогою поняття музичних преференцій виявив його евристичний потенціал, що в подальших наукових розвідках надасть можливість проведення досліджень і на теоретичному рівні, із використанням обраних парадигм, теорій, концепцій, і на практичному – шляхом проведення моніторингів.

Вивчення виникнення музичних преференцій за зразком моделі, поданої в контексті структурно-функціональної парадигми, надало можливість показати, з одного боку, дію чинників – потреб та емоцій, а з іншого – результат, культурні практики. Останні описані з позицій феноменологічної парадигми в аспекті повсякденності. При цьому аналіз феномену музичних преференцій та інтерпретація різниці культурних практик студентських професійних груп створили можливість розглянути процес виникнення цього феномену – умови й результат.

Список використаної літератури

1. Арбеніна В. Професійно-статусні домагання сучасного студентства та їхні суб'єктивні чинники / В. Арбеніна, Л. Профатілова // Соціологічні дослідження: методологія, теорія, методи // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2009. – № 844. – Вип. 23. – С. 251–259.
2. Бурдьє П. Практический смысл [Електронний ресурс] / пер. с франц. А. Т. Бикбов, К. Д. Вознесенская, С. Н. Зенкин, Н. А. Шматко; отв. ред. пер. и послесл. Н. Шматко. – Санкт-Петербург: Алетея, 2001. – 562 с. – Режим доступа: <http://bourdieu.name/content/burde-prakticheskij-smysl>.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – Київ; Ірпінь: Перун, 2007. – 1736 с.
4. Волков В. В. Теория практик / В. В. Волков, О. В. Хархордин // Прагматический поворот. – Вып. 2. – Санкт-Петербург: Изд-во Европейского ун-та в Санкт-Петербурге, 2008. – 298 с.
5. Ковалиско Н. В. Теория практик, практики и исследование стратификационных порядков // Социология: теория, методы, маркетинг. – 2010. – № 2. – С. 49–63.
6. Нестеренко Л. М. Музичні преференції: сутність, зміст, принципи формування / Л. М. Нестеренко // Вісник. Серія: Соціологічні науки. – 2012. – № 1 (61). – С. 35–42.
7. Нестеренко Л. М. Потреби як соціально-психологічний механізм формування музичних преференцій студентів / Л. М. Нестеренко // Соціальні виміри суспільства: зб. наук. пр. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2010. – Вип. 2 (13). – С. 388–401.
8. Петрушин В. И. Музыкальная психотерапия: Теория и практика / В. И. Петрушин. – Москва: ВЛАДОС, 1999. – 176 с.
9. Скокова Л. Освіта та культурні практики населення / Л. Скокова // Українське суспільство 1994–2005. Динаміка соціальних змін / за ред. д. е. н. В. Ворони, д. соц. н. М. Шульги. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2005. – С. 534–544.
10. Социологический энциклопедический словарь / На русском, английском, немецком, французском и чешском языках; ред.-коорд. – академик РАН Г. В. Осипов. – Москва: Издательская группа ИНФРА·М-НОРМА, 1998. – 488 с.

11. Становище студентської молоді Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gurt.org.ua/news/events/14761/>. – Посилання з сайту Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України: www.niss.gov.ua.
12. Стиль жизни личности: теоретические и методологические проблемы / Л. В. Сохань, Е. И. Головаха, В. А. Тихонович и др. – Киев : Наукова думка, 1982. – 371 с.
13. Цимбалюк Н. М. Інституціональна модернізація культурно-дозвілєвої сфери в Україні : автореф. дис. ... д-ра соцр наук / Н. М. Цимбалюк. – Київ, 2005. – 34 с.
14. Шульга Р. П. Искусство в практиках культуры. Социокультурологический очерк / Р. П. Шульга. – Киев : Институт социологии НАНУ : Институт философии НАНУ, 2008. – 200 с.
15. Шюц А. Совместное сочинение и исполнение музыки. Исследование социального отношения / А. Шюц // Смысловая структура повседневного мира / сост. А. Я. Алхасов ; пер. с англ. А. Я. Алхасова, Н. Я. Мазлумяновой ; науч. ред. пер. Г. Г. Батыгин. – Москва : Институт Фонда “Общественное мнение”, 2003. – 336 с.
16. Ядов В. А. О диспозиционной регуляции социального поведения личности / Методологические проблемы социальной психологии / В. А. Ядов. – Москва : Наука, 1975. – С. 89–105.
17. Schafer T. Determinants of Music Preference [Electronic resource] / Thomas Schafer. – Mode of access: <http://deposit.ddb.de/cgi-bin/docsern&idn=99338451>; Sigg N. An investigation in to there lationship between music preference, personality and psychological well being [Electronic resource] / Nicola Sigg. – Mode of access: <http://aut.researchgateway.ac.nz/bitstream/10292/955/4/SiggN.pdf>.

Стаття надійшла до редакції 22.08.2014.

Нестеренко Л. Н. Возникновение музыкальных предпочтений современной студенческой молодежи (по данным эмпирического социологического исследования) (Часть 2)

В статье приводятся аргументы в отношении целесообразности использования понятия музыкальных предпочтений вследствие изменения социокультурных условий функционирования коммуникативной системы “композитор – реципиент”, новых практик создания, распространения и восприятия музыки в поле культуры. Поясняется этимология данного понятия, репрезентируется модель, или схема, их возникновения, представленная в контексте структурно-функциональной парадигмы. На уровне эмпирического социологического исследования анализируются элементы предложенной схемы на примере музыкальных предпочтений студентов различных профессиональных групп ВУЗ г. Луганска, рассматриваются культурные практики студенческой молодежи в контексте повседневности.

Ключевые слова: музыкальные предпочтения, потребности, эмоции, ситуации, культурные практики

Nesterenko L. The Emergence of Musical Preferences of Modern College Students (According to Empirical Sociological Research) (Part 2)

The article presents arguments as to the appropriateness of using the notion of musical preferences due to changes in socio-cultural conditions of functioning communication system “composer-recipient” of new practices of creation, distribution and perception of music in the field of culture. Explained the etymology of this concept, representing the model or design of their occurrence, presented in the context of structural-functional paradigm. Characterized by elements of the scheme, including “needs → emotions and feelings musical preferences → ← → situation meet the needs → cultural practices → ← musical preferences”. Indicated on a separate subsystem – “cultural practices → ←

musical preferences” – in the context of the given model the emergence of musical preferences. The results of two empirical sociological research conducted, presents data on the choice of a particular music, technical means of listening to music on the part of the respondents three professional student groups – musicians, specialists in engineering and the humanities. The article deals with the most pressing needs of the students, one of which is communication; At the same time, as a rule, communication is mediated music. Analyzes the choice of music, conducted with a view to harmonizing the internal state in a situation of stress, instability, characterized by different sectors of society – political, economic, family and others. A comparison of the musical preferences of the respondents revealed their students and the difference caused by professional affiliation of respondents three student groups. Characterized by cultural practices that are considered from the point of view of the theory of Pierre Bourdieu. In accordance with this theory of practice related to the complex of dispositions and practical schemes of perception, evaluation and action. Describes the practice in the context of everyday concept of phenomenological sociology, coming from the last review as routine, stereotyped, repetitive actions of individuals. In an empirical case study cultural practices are treated as part of the method applied in the works Ukrainian sociologist N. Kovalisko as a three-component model – the conjunction: “position – disposition – the practice.” As a result of the use of the elements of this method is represented refined model the relationship of musical preferences and cultural practices: “the position → musical preferences → → ← cultural practices.” As the social position of the respondents selected students their specialization, future profession as a differentiating feature of their cultural practices.

Key words: *musical preferences, needs, emotions, situation, cultural practices.*